

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճեննել և տպածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը առեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

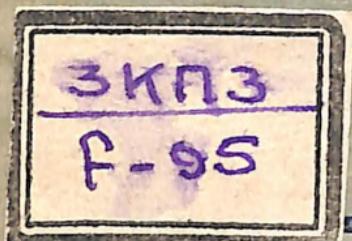
Adapt — remix, transform, and build upon the material

8273

ԶԻՉԵ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԲՈՒՂԱՑՈՎ

ՀԵՆԱԿԵՏՆԵՐԸ — ԳՅՈՒՂԻ
ԲԱՑԼՃԵՎԻԿՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱ-
ՐՈՒԹՅԱՆ ԼԾԱԿՆԵՐՆ ԵՆ

ԳԵՏԳՐԱԾ 1931 ՅԵՐԵՎԱՆ

ՀԿՈՅ

F-85

մար:

11 MAR 2013

24 SEP 2006
ԳՅՈՒՂԿՈՄՔ ԳՐԱԴԱՐԱՆ

ԲՈՒՂԱՏՈՎ

ՀԵՆԱԿԵՏՆԵՐԸ—ԳՅՈՒՂԻ
ԲԱՑԼՇԵՎԻԿՅԱՆ ՂԵԿԱՎԱ-
ՐՈՒԹՅԱՆ ԼԺԱԿՆԵՐՆ ԵՆ
1808/35428

Համիկ (բ) ԿԿ կազմ-ներահանգչական բաժնի
վարիչ ընկ. Բուղատովի յելույթը
Համ. ԿԿ (բ) ԿԿ կազմ-խորհրդակցության

8273

ՀԵՆԱԿԵՏՆԵՐԸ — ԳՅՈՒՂԻ ԲԱՅԼՇԵՎԻԿՅԱՆ
ՂԵԿԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԼԾԱԿՆԵՐՆ ԵՆ

Հարկավոր չե խոսել այն մասին, թե ինչ-
ովիսի քաղաքական նշանակություն ունի այն
աշխատանքը, վորը մենք կատարում ենք
հենակետերի կաղմակերպման գործում։ Ան-
տարակույս, դա մեծ աշխատանք է և գործ-
նական իրացումն ե 16-րդ կուսհամագործումա-
րի այն վորոշման, վորը պահանջում եր ըս-
տեղծել գյուղական մարտունակ կուսկաղ-
մակերպություն։ Այս աշխատանքի հանդեպ
սկսում են տուրք վերաբերմունք ցույց տալ,
տեղական կուսկաղմակերպությունները յու-
րացրել են նրա քաղաքական նշանակությու-
նը։

Մենք հիմ խոշոր աշխատանք ունենք ար-
դեն կատարած հենակետերի կաղմակերպման
բնագավառում, հատկապես մեր հարավային
շրջաններում, թեև ներկայումս չի կարելի

ՊԵՏՎԱՅԻ ՏՊԱՐԱՆ

Քաղաքական 6840(բ), Հր. №1835 Պատ. 5011, Տիրամ 5000

խոսել այդ հենակետերի աշխատանքի բոռ
վանդակության մասին դնահատման և դոր-
ծունեյության տեսակետից, — նրանք տա-
կալին կաղմակերպման աստիճանում են
դժոնվում :

Կուսաշխատանքների հենակետեր ստեղծե-
լու աշխատանքը հիմնականում ճիշտ և ըն-
թանում : Ճիշտ և նաև այն, վոր մարդուին
և յերկրային կուսկոմիտեները քննում և
հաստատում են շրջկոմիների կողմից կաղմա-
կերպվող յուրաքանչյուր կուսկոմը : Միան-
գամայն ճիշտ և այն զգուշությունը, վոր
ցույց են տալիս յերկրային և մարդուին կո-
միտեները կուսկոմներ կաղմակերպելու դոր-
ծում : Աղ անհրաժեշտ և յապես հետեւու-
կի-ի վրոշումների կատարմանը :

Մենք կարող ենինք հիմա լայն թափ վերց-
նել և բաղմաթիվ կուսկոմներ, հենակետեր
ստեղծել, բայց մենք չենինք կարողանաւ այդ
կաղմակերպված հենակետերն ապահովել
համապատասխան վրակայալ կուսաշխատու-
ներով և նրանց դարձնել իսկական հենակե-
տեր : Հենակետերի աշխատանքի դեկալար-

ման համար մարդիկ բնտրելը խոշոր հարց է,
և ույդ հարցը վոչ մի կերպ անտեսել չի կա-
րելի : Հարկավոր են վրակայալ, ամուլ աշ-
խատողներ, վորոնք կարողանան դեկավարել
վոչ միայն խորհանութեանության, ՄՏԿ-ի և
խոչորակույն կոլտնտեսության բջիջի, այլ և
նրանց միավորած մի խումբ բջիջների կուս-
աշխատանքները, և դեկավարել այնպես, վոր
նրանք զգան այդ հենակետային կոմիտեների
դեկավարությունն ու ունությունը :

Մենք վոչ մի ոպորտունիզմի մեջ չենք ընկ-
նի, յեթե վորոշ զգուշավորություն ցույց
տանք և հենակետերը կաղմակերպենք գուցե-
ի քիչ գանդաղ, բայց ճշախիւ, այդ հենակե-
տերի համար իսկույն և յեթ ապահովելով
աշխատողների վրակայալ կարգերի ընտրու-
թյունը :

Յես կամենում եյի կանգ առնել մի քանի
հարցերի վրա, վորոնք շոշափովեցին այստեղ
մտքերի փոխանակության ընթացքում և վո-
րոնք պահանջում են անհրաժեշտ բացա-
տրությունը :

Մի քանի ընկերներ իրենց յիշույթներում

ժատնամշում ելին, վոր հենակետային բջիջի
քարտուղարն առանձին պետք ե լինի, իսկ
գենակետի քարտուղարն առանձին, համա-
տեղությունն անկարելի յէ: Իմ կարծիքով,
ընկերները ճիշտ չեն վիճում: Եես գտնում
եմ, և այդ պետք ե արձանագրել բանաձևում.
Վոր հենակետային բջիջի քարտուղարը միա-
ժամանակ պետք ե լինի նաև կուսկոմի քար-
տուղարը: Այլ կերպ չի կարող լինել, վորով-
հետև մենք չենք կարող այնպիսի կազմա-
կերպչական կառուցվածք ստեղծել, վորուղ
ունենանք հենակետային բջիջի քարտուղար,
իսկ դրա կողքին միաժամանակ նաև հենա-
կետային կուսկոմի քարտուղար: Եեթե
մենք դուրս դանք այդ ճանապարհը, ապա
մենք կիսեղաթյուրենք կուսակցության կեր-
պորոշումը:

Ի՞նչ ե ասում կկ-ի վորոշումը: — «Անհա-
ժեշտ ե խորհանտեսությունները, ՄՏԿ-ները
և խոչորագույն կոլտնտեսությունները
դարձնել գյուղական կուսկազմակերպության
հենակետեր»: Դարձնել նշանակում ե վոչ
թե նոր ստեղծել, այլ յեղածներին տալ կուտ-

կոմի իբրավունքներ: «Կազմակերպչուն այդ
վերակառուցումը պետք ե ձեվակերպվի
այնպես, վոր խորհանտեսությունների,
ՄՏԿ-ների և խոչոր կոլտնտեսությունների
բջիջները կուսկոմի իրավունքներով միացո-
րեն շրջակա գյուղերի ու կոլտնտեսություն-
ների մի շարք գյուղաջներին»:

Մի քանի ընկերներ թույլ են տալիս այլ
ձեկնաբանություն: Նրանք գտնում են,
վոր բացի խորհանտեսությունների ու ՄՏԿ-
ների բջիջներից, հարկավոր ե ստեղծել հե-
նակետային կուսկոմներ՝ առանձնապես նշա-
նակված վճարովի քարտուղարներով: Այդ
միշտ չե, գրանից վոչինչ գուրս չի գա: Այդ
հակասում ե կկ-ի վորոշումներին:

Միայն բարդանում ե կուսկոմի ձեվակեր-
պումը: Առաջ խորհանտեսությունների և
ՄՏԿ-ների բջիջներն ընտրում ելին այն կո-
մունիսաները, վորոնք աշխատում ելին ան-
միջապես նույն խորհանտեսությունում կամ
ՄՏԿ-ում: Հիմա դորձը վորոշ չափով քար-
դանում ե: Հենակետային դարձող խորհան-
տեսության կամ ՄՏԿ-ի կուսկոմի ընտրու-

թյանը պետք է մասնակցեն վոչ միայն խորհուածության կամ ՄՏԿ-ի կոմունիստները, այլ և միավարած պահօների կոմունիստները:

Ի՞նչ է ստացվում: Ստացվում է այն, վոր չենակետացին կուսկոմի միավորած բջիջները ունենալու յեն բջջի բյուրոներ: ՄՏԿ-ի, խորհուածության, ամուր կոլտնտեսության բջիջը, գառնալով հենակետացին, շիունենալու բջիջի առանձին բյուրո, այլ ունենալու յե կուսկոմ (հենակետացին), վորը պետք է զեկավարի այն խորհուածության և ՄՏԿ-ի կոմունիստների աշխատանքը, վորակեղ հենակետ և սուեդված, և միաժամանակ այդ կուսկոմը պետք է զեկավարի կոլտնտեսական բջիջների աշխատանքը: Վուսկամի առանձին ֆարտուղար ունենալու կարիք չի մնում:

Ըստրությունները կոմունիստների ընդհանուր ժողովներում են լինելու, թե՝ գումարվելու յե կոնֆերանս, — այդ կախված կլինի հենակետի միավորած կոմունիստների քանակից և յուրաքնչյուր առանձին

դեպքում մնավում է յերկրացին կամ այլանացին կոմիտեյի կողմից: Կոմիտեանը կամ ընդհանուր ժողովը կընտրի կուսկոմ, վորը միավորելու և զեկավարելու յե տվյալ խորհուածության կամ ՄՏԿ-ի վողջ հասարակական ու քաղաքական զործունեցությունը: Միաժամանակ նա զեկավարելու յե, ինչպես ստացի, միավորած բջիջների աշխատանքը:

Չապացելվյան ըրջանի ընկերներն ասում են, վոր իրենց ըրջանում կա 13 ցեկային բջիջներ ունեցող խորհուածություն: Ի՞նչ կա վոր, թող լինի այլպես: Այդ 13 բջիջների լինի աշխատանքը ըրջակա 5—6 բջիջ ևս, վորը կմիավորի կուսկոմը, և այն ժամանակ ձեր խորհուածությունը կունենա 18 կամ 19 բջիջ:

Անտարակույս, կուսկոմի քարտուղարի աշխատանքը կբարդանա, և բարեանում է նրանով, վոր աշխատանքի մասշտաբն ավելի մեծ կլինի, և հարկավոր կլինի լրացուցիչ կերպով զեկավարել նաև այն բջիջներին, վորոնց առաջ չեր զեկավարում, բայց

միաժամանակ մենք ձեռք կը թքնք այս, վոր խորհնանեսության կուսաչատանեմի փորձը կիվածադրվի այն կողանանեանկան ու գյուղական բջիջներին, վորոնք միավորվում են կրտկումի կողմից: Դրանուն և հենակետերի կազմակերպման աշխատանիքի խմասն ու բովանդակությունը:

Յերկրորդ գիտողությունը վերաբերում է զեկավարության հարցին: Հենակետային կուսկոմները պետք ե արդյոք զեկավարեն ըջակա խորհուրդների, կոռպերացիայի և այլ հասարակական կազմակերպությունների աշխատանքը: Անտարակույս, այս: Սակայն, ընկերներ, պետք ե հաշվի առնել այն ընդհանուր դրությունը, վոր հենակետային կուսկոմները պետք ե առենից առաջ զեկավարեն բջիջներին: Կոլտնատեսությունների բջիջները, յեթե նրանք տերը խորյալ գիրտավորական դյուլիֆորհուրդներին, կղեկավարեն այդ դյուլիֆորհուրդների աշխատանքը: Նույնը նաև ոպառկոռպերացիայի վերաբերմամբ:

Հենակետերի կողմից վոզք խորհրդային

ժամարակայիշտությանը զեկավարելու գործը պետք ե անցկացնել միացյալ բջիջների միջնորդ, վոչ մի չափով չըխմաղրկելով նրանց: Պետք ե ձգտել բջիջների չուրջը ստեղծելու կուսակցական և անկուսակցական ակտիվ, բջիջների գործնական աշխատանքի ընթացքում աճեցնելու և պատրաստելու նոր կադրեր: Բայց դրա հետ միասին հենակետային կուսկոմը պատասխանատու յե նաև տերիքուրիայում մտնել հասարակական կազմակերպությունների աշխատանիքի համար: Նա պարտավոր է իմանալ, թե ինչպես են աշխատում գյուղադրությունները, կոռպերատիվը, կոլտնատեսությունը, նա կարող է և պետք ե վերացնի նրանց աշխատանքում յեղած թերությունները և ոժանդակի նրանց գործը կանոնավորելու համար:

Անհրաժեշտ է լսել գյուղխորհուրդների, սպառկոռպերացիայի պեկուցումները նրանց աշխատանքի մասին: Բայց սրանով չպետք է շատ տարիել: Ամբողջ աշխատանքը գուշ պետք է կատարել բջիջների միջոցով և

սովհակեք, մոր բջիջները ղեկավարեն և
դյուղխորհուրդներին, և կոռպերացիային,
նրանց ոգնություն ցույց տալով աշխատան-
քի ընթացքում: Կան սպառողական միու-
թյուններ և այլ տնտեսական ու հասարա-
կական կազմակերպություններ, վորոնք մի
քանի գյուղխորհուրդ են ընդգրկում: Մանր
կոլտնտեսական բջիջը վոչ մի չափով չի կա-
րող ընդգրկել այդպիսի կազմակերպու-
թյունների վողջ աշխատանքը, և նրանց ան-
միջական ղեկավարությունը պետք է լինի
հենակետի կուսկոմի կողմից:

Անհրաժեշտ է մեկ անդամ ևս ընդգծել,
վոր հենակետային կուսկոմները չպետք և
դիմագրիկն կոլտնտեսական բջիջների աշ-
խատանքը: Դժվար է հիմա կոնկրետ կեր-
պով նշել, թե անմիջապես ինչ պետք է ա-
նի հենակետային կոմիտեն, ինչ պետք է
անեն բջիջները: Աշխատանքի պրակտիկան
կմացնի այլ կոնկրետությունը: Կուսկոմի
աշխատանքի կանոնադրության մեջ, վորը
պետք է դրել, հարկավոր կլինի մանրա-
մասնորեն թվարկել բջիջների և հենակե-

տային կոմիտեի ի միութեարաբերություն-
ները:

Կուսկոմներին կից սեկտորներ անեղծելու
հարցը: Հարկավո՞ր ե այդպիսիք ստեղծել:
Բնկերներն արդեն ասում են, վոր մի քանի
կուսկոմներին կից այդպիսի սեկտորներ
ստեղծված են, ասել ե, թե կյանքը լուծել
ե այդ հարցը: Ի՞նչպիսի սեկտորներ ստեղ-
ծել: Այս հարցը մենք գեռես մշակման չենք
յինթարկել, գեռես մեծ փորձ չկա, այժմ
պետք է ձեռնպահ լինել վորեւ ոեպլամենտա-
ցիայից, իսկ սեկտորների աշխատանքի պը-
րակտիկան պետք է ուսումնասիրել և տալ
լրացուցիչ ցուցմունքներ: Մի բան անկառ-
կած է, վոր կուսկոմներին կից սեկտորներ
ստեղծելը և նրանց աշխատանքի ծավալումը
պետք է կառուցվի ամենից առաջ՝ գոյաւ-
թյուն ունեցող ակտիվին կուսկոմների
դործնական աշխատանքներում ոգտագործե-
լու և այս կամ այն հարցը ավելի ուշադիր
ու խորը մշակման յինթարկելու նպատա-
կով:

Ի՞նչ վերաբերում է թեկնածուական խըմ-

բեր սռեցածկուն թռլոր այն առնեքքառմ, ուր
կուսանդղամներ չկան, ասպա այզպիսի իրը-
բեր պետք և ստեղծել: Անիրածեցու և նաև
ստեղծել կուսկագլխսմբեր և կուսկագլխակեր-
պիչներ:

Այս կուսկառուցվածքը, վոր ամբողջովին
իրեն արդարացընել և արտադրության, ար-
դյունաբերության մեջ, պետք և արժանառա-
նա նաև գյուղում: Կենտրոնական Սևահո-
ղային Մարզի ընկերները նշում ենին, վոր
իրենք գուրս են յեկել բջիջներն ըստ ար-
տադրական սկզբունքի կառուցելու ուղին:
Որինակի համար, կոլտնտեսական բջիջն ու-
նի, ասենք թե, 15 կուսանդամ: Այս կոլ-
տնտեսական բջիջը բաժանվում և ըստ
նույն այն հատկանիշների, ինչպես բաժան-
վում և կոլտնտեսության տնտեսությունը
— դաշտավարություն, անասնապահու-
թյուն, բանջարաբուծություն, թունաբու-
ծություն: Ուրեմն, ընդհանուր կոլտնտե-
սական բջիջը պետք և անջատի բջիջներ ցե-
րային բջիջների իրավունքներով և վորոշ-
կի արտադրական տեսանկյան տակ, այ-

ովն ով՝ դաշտավարության ցերպիչ, անտո-
նապահության ցեխընիջ և այլն:

Հասե՞լ և արդյոք ժամանակը հարցն այս-
պիսի գործնական ուկաների վրա զնելու հա-
մար, — յես անձնապիս կասկածում եմ, վո-
րովհետև չափաղանց քիչ և մեր կազմակեր-
պությունը կոլտնտեսություններում: Յեվ
առաջին ժամանակները լավ կլիներ պահպա-
նել արտադրական, այն ե՛ ըստ բրիգադների
բաժանելու ներկա սկզբունքը: Ավելի լավ
կլինի կազմկուսխմբեր ստեղծել ըստ բրի-
գադների: Վորտեղ բրիգադ կա, այնուղ
պետք և լինի նաև կազմկուսխումբ կամ
կուսկազմակերպիչ: Յեթե բավականաչափ
կուսանդամներ չեն լինի կազմկուսխոմբեր
ստեղծելու համար, առա պետք և կուսկազ-
մակերպիչներ առաջ քաշել գոնե կարեռա-
գույն բրիգադներում, վորոնք վճռական են
ավագ տնտեսության մեջ. իսկ դա մեծ աշ-
խտանք է. նա պահանջում ե, վորպեսդի-
բջիջը կուսակցական ուժերի ծիչտ գասա-
վորում կատարի:

Հաջորդ հարցը կուսկաների բյաւրաներ

ստեղծելաւ հարցն ե : Յես լիովին համաձայն
եմ այն առանձին ընկերների հետ, վո-
րոնք այստեղ դեմ դուրս յեկան բյուրոներ
ստեղծելուն, և գտնում եմ, վոր կուսկոմի
բյուրո ստեղծել հարկապոր չե, գտ ավելուրդ
չերտ ե : Հենուկետային կուսկոմի կառուց-
վածքը հետևյալ կերպ պետք է լինի .—Կոն-
ֆերանս կամ ընդանուր ժողով, կուսկոմ,
ցեխիցիչներ, յեթե այլպիսիք կան հենակե-
տային բջիջում (խորհունտեսություն) կամ
կուսկոմեր ըստ բրիգադների (կուսկագու-
կերպիչ), և հենակետի միավորած գյուղա-
կան ու կոլտնտեսական բջիջներ : Կուսկոմը
մեծ չպետք է լինի, 7-9 հոդի, 11-ը արգեն
շատ ե : Ըստ վորում կուսկոմի կազմի 30-40
տոկոսը պետք է լինեն այն անդամները, վո-
րոնք աշխատում են անմիջապես արտադրու-
թյան մեջ, միաժամանակ ապահովելով
բյուրոյի կազմում միացյալ կարեվորագույն
բջիջների քարտուղարների ներկայությունը :
Խուսընդունելությունը, անչուշտ, պետք է
առաջապես կատարի կոլտնտեսական բջիջը
կամ խորհունտեսության ցեխիցիչը, իսկ հե-

տու պետք ե հաստատի կուսկոմը . վերջնա-
կան հաստատման համար հարցն ուղարկվում
ե կուսընդունելուն : Յես գոտում եմ, վոր հաս-
կապես մերկա մոմենտում վոչ մի դեպքուն
չի կարելի կուսընդունելության վերջնական
հաստատման իրավունք վերապահել հենա-
կետային կուսկոմին : Մենք մեր կուսակցու-
թյան կազմի խիստ կանոնավորում ենք անց-
կացնում, և այս հարցը վոչ թե կուսընդու-
նելության տեխնիկայի, սոսկական հաշվառ-
ման հարց ե, այլ չափազանց մեծ քաղաքա-
կան մի հարց, ուստի կուսընդունելության
վերջնական հաստատման իրավունք վերտ-
պահել կուսկոմին մենք վոչ մի գեկազում
չենք կարող : Դա շրջկոմի գործն ե, իսկ յեր-
բորդ կատեգորիայի ընդունելությունը փո-
խանցվում է յերկրային, մարդաբանի կոմի-
տեներին վերջնականապես հաստատելու հա-
մար :

Վո՞րանդ, մենք պետք ե կուսկամներ կար-
մակերպենք—կոլոնատեսություններում, թէ
ՄՏԿ-ներում, յեթե կոլտնտեսությունն իր
աերթորիալ գիրքով ընկնում է ՄՏԿ-ի գոր-

ծունեյության շասավիդի մեջ, վորն, քնարկե, Կազմակերպությունը բացառություն է։ Այստեղ ցնկերնեն այն նկատառումն են արտահայտում, թե կուսկոմ պետք է կազմակերպել ՄՏԿ-ներին կից։ Եթև դրա դեմք չեմ առարկում, բայց ինձ թվում ե, վոր հարկավոր կլինի կե-ի վորոշման մեջ (խորհուտեառությունների Համեկ(թ)կ բջիջների կանոնագրություն) մտցնել համապատասխան փոփոխություն։

Կոլտնտեսությունների Համեկ(թ)կ բջիջների կանոնագրության մեջ կա մի կետ, վորտեղ ասված ե, թե այստեղ, ուր կուտընտեսության տերրիտորիան զուգադիպում է ՄՏԿ-ի տերրիտորիային, կազմակերպվում է ընդհանուր կոլտնտեսության բջիջ, և ՄՏԿ-ի բջիջը ցեխային բջջի իրավունքներով ժանում է կոլտնտեսության բջջի մեջ։ Բայց յերկույթին հարկավոր կլինի ուղղում մըսցնել ե, կուսկոմ կազմակերպել վոչ թե կուտնտեսություններին, այլ ՄՏԿ-ներին կից։

Կենտրոնական Սեւահողային Մարզի ներկայացուցիչ ընկ. Լյապնին ասաց, վոր մենք

կարող ենք գեմ առնել այնպիսի մի յերեվույթի, յերբ ՄՏԿ-ն ընդուրկելիս կլինի 60-70 հազար հեկտար ցանք, իսկ այնպիսի ըստ-ջանում, վորտեղ ընդամենը 70 հազար հեկտար ցանք կա, կուսկոմը ՄՏԿ-ին կից կազմակերպել նշանակում ե փաստորեն ստեղծել մի յերկրորդ կուսչրջկոմ։ Ճիշտ ե, վոր այդպիսի կանոնագրություն բանի պետք չե, յեթե դրան մոտենալու վիճենք այնպես, ինչպես ընկ. Լյապնին ե մոտենում։ Բայց մենք մեր կանոնագրության մեջ արել ենք այն վերապահությունը, վոր ՄՏԿ-ի միքանի բջիջը ընդուրկող կուսկոմը տերրիտորիալ դիրքով պիտք ե ընդուրկի ամենաշաղը 10-15 կիլոմետր։ Յեթե մենք առեյինք, թե կուսկոմներ կազմակերպվում են ՄՏԿ-ներին կից, և միայն այլքան, չմատնանշեյինք շրջակա բջիջների տերրիտորիալ բնդուրկումը, այն ժամանակ, իհարկե, կարող եր ըստացիկ այն, ինչի մասին խոսում եր ընկ. Լյապնին։ Բայց այդպիսին չի լինելու։

Յենթադրենք մինչև իսկ այնպիսի գեղաք, յերբ մեկ ՄՏԿ սպասարկելիս լինի ամբողջ

ըրջանին, բայց չե՞ վոր կոլտնտեսական միա-
վկոռումը տերը հտորիալ դիրքով չի դուռա-
գի կոլտնտեսություն
ամբողջ շրջանում։ Շրջանի ամբողջ աղյա-
րիակությունն ընդգրկող կոլտնտեսություն-
ներ բնության մեջ գեռմս գոյություն չու-
նեն, — շրջանի տերիտորիայում կան մի
քանի թե մեծ և թե փոքր կոլտնտեսություն-
ներ։ Ուստի ՄՏԿ-ին կից կուսկոմը մոտա-
վորապես միավորում է 10-15 կիլոմետր
շառավիղի վրա գտնվող կոլտնտեսություն-
ները, իսկ մնացած կոլտնտեսություններում
կլինեն բջիջներ, վորոնց կմիավորի խոշոր
կոլտնտեսության հենակետային բջիջը կամ
վորոնք անմիջապես յենթակա կլինեն կուս-
չողկոմին։

Մի քանի խոսք շրջանի կողմից զյուլա-
կան բջիջներին ցույց տրվելիք դիմերեն-
ցիացիայի յենթարկված դեկավարության
մասին։ Աւքրախնայի ներկայացուցիչը ընկ.
Եկվչենկոն միանգամայն ճիշտ նշեց արջանի
դիմերենցիացիայի յենթարկված դեկավա-
րությունը։ Շրջանն ունի պարզորոշ ճյուղեր

— հայակատիկ, բանջարաբուծություն և
բամբակի։ Կուսչը կոմը դիմերենցիացիայի
յենթարկված դեկավարություն պետք է
ցույց տա բամբակացան շրջաններին, հացա-
շատիկային շրջանին, բանջարաբուծական
շրջանին և այլն։ Մինչև անգամ դրավոր դի-
մերկալիքներն ևս հարկավոր ե ուղարկել վոչ
թե ընդհանուր՝ բոլոր բջիջների համար, այլ
պետք է զբեկ բամբակացան շրջանի համար
մեկ դիմերեկտիվ, բանջարաբուծականի հա-
մար՝ մի ուղիղ և այլն։

Բջիջների դիմերենցիայի յենթարկ-
ված, կոնկրետ դեկավարությունը ներկա-
յունում շրջկոմների կարևորագույն խողիք-
ներից մեկն և հանդիսանում։ Դա կարեվո-
րագույն պայմանն է շրջկոմի նիշտ դեկա-
վարության համար։

Ինչ վերաբերում է կուսկոմների քարտո-
ղարների նյութական դրության, ապա այդ
հարցը պետք է լուծվի ամենամոտիկ ժամա-
նակում։ Յես կարծում եմ, վոր բոլոր այն
անկանոնությունները, վորը բերեց Կուրսկի
շրջանի ընկերն այն մասին, վոր նու ամբողջ

ամսվա ընթացքում աշխատավարձ չի ստանում և հայտնի չեն, թե յերբ կստանա, սպառում են, թե յերբ ԿԿ-ը փող կուղարկի, —ըստ լոր այդ յերեվույթներն անթույլատրելի յեն: Յեկ մեկանոր և վոչ թե ԿԿ-ը, վոչ թե նրա ապարատը, այլ մարզային կազմակերպությունները: Կենտրոնական Կոմիտեն ըստ նախահաշվի Կենտրոնական Սեահողյան մարզի գյուղքիջների քարտուղարների համար բաց ե թողնում 200 միավորի հաշվով, իսկ այնահետ 129 հենակետ գոյություն ունի: (Տեղից—«Պրույքը քիչ ե»): Հարկավոր և լինում աշխատավարձը բարձրացնել:

Յեկս մի կարեվորագույն հարց— հենակետների համար քարտուղարական կազմադրաստիլու մասին: Այս հարցը հիմա մեր առաջն է դրված իր ամբողջ ծավալով: Մարզային և յերկրային կոմիտեներն անմիջապես ոլետք ե դնեն հենակետերի քարտուղարների սպառասաման հարցերը: Շրջանային կազմակերպություններն այդ հարցը գլուխ հանել չեն կարող, նրանով պետք է զբաղվեն յերկրային և մարզային կոմիտեները:

Կենտրոնական Կոմիտեյի վսրոշման համաձայն, բոլոր յերկրներում և մարզերում անց են կացվում 6-ամսյա դասընթցներ շրջանային աշխատողների ուելերով պատրաստելու համար: Բայց, ըստ յերեվույթին, այդ վերապատրաստվող աշխատողների մի մասը կդնա հենակետերում աշխատելու: Կլինեն այնպիսի կետեր, հենակետային կուսկոմներ, վորոնք իրենց նշանակությամբ յետ չեն մնա վորոշ շրջաններից: Այդ հենակետերը պետք ե ամուր աշխատողների ուղարկել: Պիստ ե կողմակերպիլ կուսկոմների քարտուղարների պատրաստման անընդհատ գործող դասընթացներ:

Ահա այն առանձին դիսողությունները, վորը յես կամենում եյի անել ընկերների յելույթների առթիվ: Ընդհանուր առմամբ դորձն առաջ ե շարժվում, հենակետեր ըստեղծվում են, աշխատանքը կարգի յե ընկենում, գյուղական կուսաշխատանքի կազմակերպչական ձեվերը ճշտորոշվում են: Այդ առաջին նշաններն են այն բանի, վոր տեղական կուսկազմակերպություններն ըմբռնել

են հենակետերի նշանակությունը և վոր
յերկրային ու մարդային կոմիտեների ող-
նությամբ հենակետերը կկատարեն այն խըն-
ռելիքները, վորը նրանց վրա յե դնում կկ-ի
վորոշումը:

«Ազգային գրադարան

NL0182467

ԴԻՆԸ 8 Կ. (3/4 Ա.)

БУЛАТОВ

ОПОРНЫЕ ПУНКТЫ—РЫЧАГИ
БОЛЬШЕВИСТСКОГО РУКОВОДСТВА
ДЕРЕВНЕЙ

Госиздат ССР Армении
Эревань 1981